

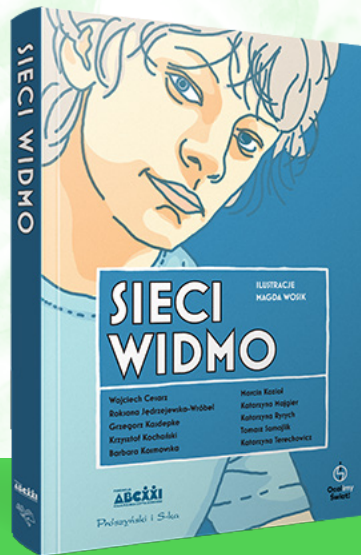

Ocalimy Świat!

Ekoprogram z charakterem
dla uczniów szkół podstawowych

Scenariusz dla klasy VII

na podstawie opowiadania
Barbary Kosmowskiej
„Nie bądź taka Greta!”
ze zbioru opowiadań

Tematyka ekologiczna

Jak budować świadomość ekologiczną i dbać o środowisko?

Wartości moralne do omówienia

szacunek, uczciwość, umiar

Czas realizacji

4 godziny lekcyjne

Scenariusz dla klasy VII

na podstawie opowiadania Barbary Kosmowskiej
„Nie bądź taka Greta!” ze zbioru opowiadań „Sieci widmo”

MATERIAŁY EDUKACYJNE

- ➔ opowiadanie Barbary Kosmowskiej „Nie bądź taka Greta!” ze zbioru „Sieci widmo”
- ➔ opracowanie dotyczące wartości zamieszczone na końcu zbioru opowiadań
- ➔ narzędziownik WWF – „Ssaki morskie. Foka szara, morświn”

POMOCE I NARZĘDZIA

- ➔ arkusze papieru, kartki post-it lub markery, ew. flipchart
- ➔ komputery, telefony uczniów
- ➔ programy (opcjonalnie)
<http://jamboard.google.com>
<http://padlet.com>

Scenariusz dla klasy VII

na podstawie opowiadania Barbary Kosmowskiej
„Nie bądź taka Greta!” ze zbioru opowiadań „Sieci widmo”

**Prowadząc lekcje w oparciu o ten scenariusz,
realizujesz podstawę programową**

✓ **BIOLOGIA**

Uczeń:

- ✓ interpretuje informacje i wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe między zjawiskami, formułuje wnioski
- ✓ uzasadnia konieczność ochrony przyrody
- ✓ prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych

✓ **JĘZYK POLSKI wymagania szczegółowe dla klas VII–VIII**

Cele ogólne:

- ✓ wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi (...), etycznymi (...)
- ✓ wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty (...)
- ✓ wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego
- ✓ gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi
- ✓ zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie
- ✓ rozwija umiejętność samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy
- ✓ rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii

✓ **ETYKA**

Uczeń:

- ✓ posługuje się pojęciami niezbędnymi do charakterystyki działania w aspekcie jego moralnej oceny (...)
- ✓ posługuje się nazwami emocji i uczuć do opisywania przeżyć własnych oraz przeżyć innych osób w kontekście różnych doświadczeń moralnych (...)
- ✓ wykorzystuje pojęcia dyskursu etycznego do analizowania przeżyć, działań i postaw bohaterów powieści, opowiadań, filmów (...)
- ✓ jest świadomy, że przyroda jest dobrem, które należy chronić i uzasadnia potrzebę ochrony przyrody
- ✓ wie, jak można chronić przyrodę, i angażuje się w działania na rzecz ochrony przyrody

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Przygotowanie przed zajęciami:

➔ Zadanie 1

Poproś uczniów, aby przez chwilę zastanowili się, jak się czują i co myślą w sytuacji, kiedy do klasy dołącza ktoś nowy? Skąd czerpią informacje na jego/jej temat? Jak zachowują się wobec tej osoby? Czego się spodziewają? A jak czuje się osoba „nowa”? Czego się obawia? Czego spodziewa? Jak sobie radzi? Wprowadź uczniów w tematykę opowiadania, wyjaśniając, że właśnie w takiej sytuacji znajdują się jego główni bohaterowie: jedna z dziewcząt będzie „nowa” wśród uczniów zżytej klasy. Skorzystajcie z ZAŁĄCZNIKA 1.

➔ Przeczytaj na głos w klasie opowiadanie „Nie bądź taka Greta!”.

W trakcie lektury możesz zrobić 2-3 przerwy, by zapytać uczniów np. o to, w jakim kierunku według ich przewidywań rozwinie się dalej akcja, o czym świadczą zachowanie jakiejś postaci, czy dane zachowanie świadczy o uczciwości, szacunku do innych?

Po przeczytaniu całego tekstu zapytaj uczniów, jak im się podobało opowiadanie. Czy coś ich w nim zaskoczyło? Rozbawiło? Czy sytuacja Kiry i jej nowej klasy przypominała doświadczenia, o jakich wcześniej mówili (Zadanie 1).

➔ Zadanie 2 – Bohaterowie

Poproś uczniów o wskazanie cech bohaterów – jedna chętna osoba może notować zgłaszane przez kolegów cechy na tablicy lub flipcharcie, dodając je pod imieniem danej postaci. Wybierz kolejność tak, aby zakończyć na Kirze. Omówcie cechy Jeremiego, taty, czwórki plotkarek, Kochaniutki i Kiry. Zwróćcie uwagę m.in. na ich sposób prowadzenia rozmów, na stosunek do innych, na wartości, jakimi się kierują w codziennych sytuacjach. Które zachowania wywołują u nich określone emocje? Które wywołują ich uznanie lub krytykę?

➔ Zadanie 3 – Analiza psychologiczna postaci.

Porozmawiajcie:

Czym uczniowie tłumaczą sobie zachowanie Jeremiego? Jakie jego cechy pociągały kolegów i były źródłem jego autorytetu? Czym im imponował? Jakie emocje Kiry ujawniły się w rozmowie z rodzicami, a ukrywała je w kontakcie z rówieśnikami? Czy Kira była pewna siebie, czy nieśmiała? Czy była odważna, czy nie? W jaki sposób przejawiała się jej odwaga w relacjach z koleżankami? A z Jeremim? Czym się interesowała? Jakie cechy miały klasowe przyjaciółki sensatki, obdarzone przewiskiem „ciotki-klotki”? Co było głównym tematem ich rozmów i zainteresowań? Czy były prawdziwymi przyjaciółkami? (Czy może łączył je tylko temat mody i plotek?) Co stało się papierkiem lakmusowym ich wzajemnych relacji (choroba babci Meli i niedostrzeżenie przygnębienia/cierpienia koleżanki). Co można powiedzieć o charakterze Kochaniutki? Jakie cechy miał tata Kiry – czy był ciepły i przystępny, czy szorstki i despotyczny? Czy był ojcem, który dawał wsparcie i był dobrym wzorem dla córki, czy skupiał się wyłącznie na swojej pracy. Poproś, by uczniowie uzasadniali swoje odpowiedzi, wskazując odpowiednie informacje w tekście.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

➔ Zadanie 4

Potnij wcześniej i rozdaj parom uczniów paski ze zdaniami opisującymi przebieg wydarzeń (ZAŁĄCZNIK 2). Poproś, by ułożyli je chronologicznie. Potraktujcie to zadanie jako pretekst do rozmowy o przyczynach, motywacjach i emocjach towarzyszących bohaterom w różnych sytuacjach. Jakie były punkty zwrotne i punkty kluczowe opisanych wydarzeń? Które momenty szczególnie zapadły uczniom w pamięć. Z jakiego powodu?

➔ Zadanie 5

Poproś uczniów, aby wysłuchali ponownie rozmowy Kiry z koleżankami i porozmawiali o postawie Kiry. To szczególnie rozmowa, bo może być niełatwa dla dziewczyny. Zwróćcie uwagę, że mówi rzeczowo, nie poddaje się emocjom, nie szuka konfrontacji, lecz porozumienia, dzieli się wiedzą, nie unosi pychę, nie obraża się. Zamiast tego – zachęca, proponuje, nie krytykuje osoby. Jest pewna siebie, ale nie narzuca innym swoich poglądów. Szuka rozwiązań. W trakcie tej wymiany poglądów chętni uczniowie mogą uzupełnić na tablicy/flipcharcie zestaw cech Kiry. Możesz zapytać, co wg nich wpływa na postawę Kiry? Skąd bierze się u niej gotowość szanowania innych osób, nawet jeśli różnią się od niej poglądami i postawą? (Przykład rodziców, kultura dialogu i poszanowania rozmówców).

Pewny siebie był również Jeremi, kiedy przedstawiał swoją prezentację dotyczącą podróży oraz przyjmował gratulacje i pozytywne komentarze. Porównajcie te dwie sytuacje. Czy pewność siebie Kiry i Jeremiego jest taka sama? Przedyskutujcie kwestię pewności siebie jako wiary we własne możliwości, znajomości siebie, gotowości bycia sobą, bycia odmiennym niż grupa, a pewności siebie jako pychy, zarozumiałości, chęci wyróżnienia się za wszelką cenę, tupetu i arogancji.

Czy pewność siebie jest cechą dobrą czy złą? (Możesz wyjaśnić, że autentyczna pewność siebie wynika z poczucia własnej wartości i jest cechą pozytywną, bo nikogo nie krzywdzi i nie obraża. Natomiast buta, arogancja i pogarda dla innych, czasem mylone z pewnością siebie i często maskujące brak poczucia własnej wartości, są cechami negatywnymi, gdyż ich celem jest wywyższanie się, upokarzanie i gnębienie innych, by samemu poczuć się lepiej). Czy Jeremi miał mocne poczucie własnej wartości, czy raczej był typem narcyza (zachęć uczniów, by sprawdzili w internecie, czym charakteryzują się ludzie o skłonnościach narcystycznych). Narcyz uważa się za najważniejszego i najmądrzejszego. Czując się lepszym od innych, nie okazuje im szacunku.

To okazja, by zapoznać uczniów z istotą **SZACUNKU** – wartością moralną, na której wspierają się wszystkie pozostałe wartości moralne. Możesz skorzystać z jego definicji i opisu na końcu zbioru. Jakie są składowe szacunku? Skąd wiemy, czy ktoś traktuje nas z szacunkiem? (Świadczą o tym nasze uczucia). Czy Kira traktowała innych z szacunkiem – jeśli tak, czym się to przejawiało. Czy Jeremi traktował Kirę z szacunkiem? A innych?

➔ Zadanie 6

Przeczytajcie ostatni fragment opowiadania – rozmowę Kiry i Jeremiego, a następnie definicję **UCZCIWOŚCI** (ZAŁĄCZNIK 3). Porozmawiajcie o postawie chłopaka: co i kiedy w jego zachowaniu było sprzeczne z tą wartością, a co było uczciwe. Warto zwrócić uwagę, że człowiek może być uczciwy lub nieuczciwy nie tylko wobec innych, ale też wobec siebie. Zapytaj uczniów, czy sądzą, że Jeremi sam siebie oszukiwał, czy naprawdę wierzył, że dba o przyrodę i kocha zwierzęta? Co stało się punktem przelomowym w jego postawie?

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Działania po przeczytaniu opowiadania:

➔ Zadanie 7

Świat oczyma Kiry... Kira po dołączeniu do klasy w czasie wielu rozmów poruszała tematy z zakresu ekologii. Poproś uczniów o wskazanie pojęć związanych z troską o dobro planety, jakie pojawiły się w tekście (takich jak **ślad węglowy, materiały organiczne, konsumpcjonizm, Zero Waste**). Niech spróbują wyjaśnić te pojęcia (mogą skorzystać z tekstu opowiadania i/ lub z materiałów dostępnych w sieci, używając do tego smartfonów). Warto zwrócić ich uwagę na ideę Zero Waste poprzez dawanie rzeczom drugiego życia – np. wskazując pomysł Kiry dotyczący stworzenia Fabryki Odnowy Zabawek oraz sposobu ubierania się dziewczyny i informacji o sklepach z odzieżą używaną.

➔ Zadanie 8

Zapytaj uczniów, co sądzą na temat kupowania ubrań i akcesoriów odzieżowych w sklepach typu second hand. Rozdaj kartki post-it i poproś o zapisanie na nich swojego stanowiska w tej sprawie: kto jest zwolennikiem – zapisuje **Z** jak ZA, kto jest przeciwnikiem i łatwiej mu wskazać wady sklepów second hand – wpisuje **P** jak PRZECIW, niezdecydowani wpisują **N**. Uczniowie nakleją kartki na swoje koszulki i dobierają się w grupy o podobnych poglądach. Zaproponuj, aby przedyskutowali w grupach i zanotowali argumenty, kontrargumenty, a w przypadku niezdecydowanych zarówno argumenty jak i kontrargumenty. Poproś następnie po dwóch przedstawicieli każdej grupy o przedstawienie wypracowanych wniosków. Możesz zaproponować naprzemienne zabieranie głosu. Moderatorem dyskusji może zostać jeden z uczniów „bezstronnych”.

➔ Zadanie 9

Dyskusja: Jak jeszcze – poza daniem ubraniom nowego życia – możemy zadbać o mniejsze zużywanie zasobów planety? Na przykład – z czego zrezygnować? Porozmawiajcie, co ułatwia, a co utrudnia szanowanie ubrań i innych rzeczy, by dłużej służyły? Zapytaj uczniów, jak oceniają wpływ mody i presji rówieśników, by mieć najnowsze ubrania i gadżety. Czy uleganie takiej presji świadczy o poczuciu własnej wartości, o odwadze? Zachęć uczniów, by przez chwilę porozmawiali w zespołach 2-4 osobowych, czego naprawdę potrzebują mniej niż używają dotychczas? Zapytaj, co według nich dzieje się z wyrzuconymi lub niepotrzebnymi ubraniami.

Warto tu wyjaśnić uczniom i uczennicom, że pod wpływem ogromnego popytu na ubrania producenci odzieży zawsze produkują ją w nadmiarze i wiele niesprzedanych ubrań trafia potem na wysypiska – np. na pustyni Atacama w Chile. Obrazy i informacje na temat tego wysypiska znajdziesz np. pod linkiem:

<https://zielona.interia.pl/przyroda/news-pustynia-atakama-w-chile-stala-sie-gigantycznym-wysypiskiem-,nId,5824128>, a także w Inspiracjach na końcu scenariusza.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

➔ Zadanie 10 – Motywacje konsumentów

Porozmawiajcie o komentarzu Kiry po prezentacji Jeremiego (ZAŁĄCZNIK 4a, 4b) Rozdaj uczniom kopię tekstu (mogą pracować w parach, trójkach, indywidualnie – obok tekstu jest margines, na którym mogą wpisać swoje refleksje). Zapytaj ich, jak zrozumieli opisaną sytuację. Na co zwróciła uwagę Kira? Jak ludzie podróżują? Czy zawsze jest to konieczne? Co dla zysku – i naszej przyjemności – robią właściciele firm turystycznych? Czym jest snobizm, postawa, o której wspomniano w rozmowie (zwróćcie uwagę na sprzęt Jeremiego, blog przyrodniczy, komentarze dotyczące roweru Kiry – jakie są motywy jego działania, czym się kieruje, w czym widzi wartość).

Możecie skorzystać z materiałów WWF:

<https://www.wwf.pl/aktualnosci/zrownowazony-rozwoj-ma-coraz-wieksze-znaczenie-dla-polskich-konsumentow>

<https://www.wwf.pl/aktualnosci/moda-na-odpowiedzialnosc>

➔ Zadanie 11

Przeczytaj uczniom (lub rozdaj wydrukowaną) definicję **UMIARU**. (ZAŁĄCZNIK 5). Zastanówcie się, czy wprowadzenie tej wartości moralnej w życie jest trudne? Na czym polega trudność? Jaki może być pierwszy mały krok, aby tę wartość wprowadzać do swojego życia? Zbierzcie pomysły. Spis pomysłów może stanowić inspirację do większego projektu: może to być np. akcja promująca zachowanie umiaru w różnych dziedzinach, z pomysłami, jak coś zrobić, zamiast kupić, jak coś naprawić, zamiast wyrzucić, jak wykorzystać itp.

➔ Zadanie 12 – Greta

Na koniec zapytaj uczniów, co wiedzą na temat Greta Thunberg? W czasie omawiania tego opowiadanie nie potrzeba szczegółowych informacji o jej działalności, wystarczy wskazać, że jest młodą osobą działającą aktywnie na rzecz planety. Warto wspomnieć o jej jednoosobowym strajku przed szwedzkim parlamentem, co zachęciło młodzież na całym świecie do protestów przeciwko bierności władz w kwestii kryzysu klimatycznego. W Polsce powstał Młodzieżowy Strajk Klimatyczny. Uczniowie mogą zebrać informacje na temat jego celów i działań. Przydatne linki:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Greta_Thunberg, <http://www.msk.earth>

Poproś uczniów o wyjaśnienie, dlaczego Jeremi – chcąc dokuczyć Kirze – porównał ją właśnie do szwedzkiej nastolatki.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Działania dodatkowe/propozycja aktywności:

➔ Zadanie 13 – Moje Zero Waste

Poproś uczniów, aby przez tydzień obserwowali swoje wybory pod kątem idei Zero Waste. Może zrobią bardziej przemyślane zakupy, przypilnują gaszenia światła, zrezygnują z długiej kąpieli, a w zamian wezmą prysznic, zastąpią jednorazowe torby bawełnianym workiem wielokrotnego użycia, „przerobią” nieużywane ubrania, żeby dać im drugie życie, lub przekażą je potrzebującym, zamiast wyrzucać? **Poproś ich o relację fotograficzną i krótkie komentarze.** Wykonane przez uczniów zdjęcia możecie wstawić na szkolny blog, na stronę internetową, na tablicę Padlet albo przestać za pomocą innego nośnika i omówić na kolejnych zajęciach.

➔ Zadanie 14 – Artykuł

Jeremi uważał, że podróżując do egzotycznych krajów, jest prawdziwie blisko natury. Napisz artykuł o tym, co to znaczy być prawdziwie blisko natury. Wykorzystaj tekst opowiadania: może zacytujesz Kirę lub wyobrazisz sobie, co powiedziałyby dziennikarzowi Jeremi, może zapytasz znajomych lub osoby z rodziny, co dla nich oznacza bycie blisko natury.

Zauważ, że ludzie deklarujący troskę o przyrodę często swą intruzynościami niszczą środowisko zwierząt i utrudniają im życie, np. ciągłym podglądaniem ich młodych, fotografowaniem, zbliżaniem się do ich siedlisk czy legowisk, niestety też polowaniami. To okazja, by wspomnieć o fokach w Bałtyku, kuzynkach nerp, o których mówił tata Kiry, i traktowaniu ich przez turystów.

⊕ Informacje z Narzędziownika WWF: „Ssaki morskie” s. 8, s. 16, s. 18.

⊕ Podcast o Bałtyku – analogia dla nerp:
<https://www.wwf.pl/aktualnosci/klimat-nie-dla-morza>

Inspiracje:

⊕ <https://zero-waste.pl/czym-jest-zero-waste/>

⊕ Co zrobić z nadmiarem ubrań?
<https://leditorial.pl/nadmiar-ubran-zobacz-co-mozesz-z-nimi-zrobic/>

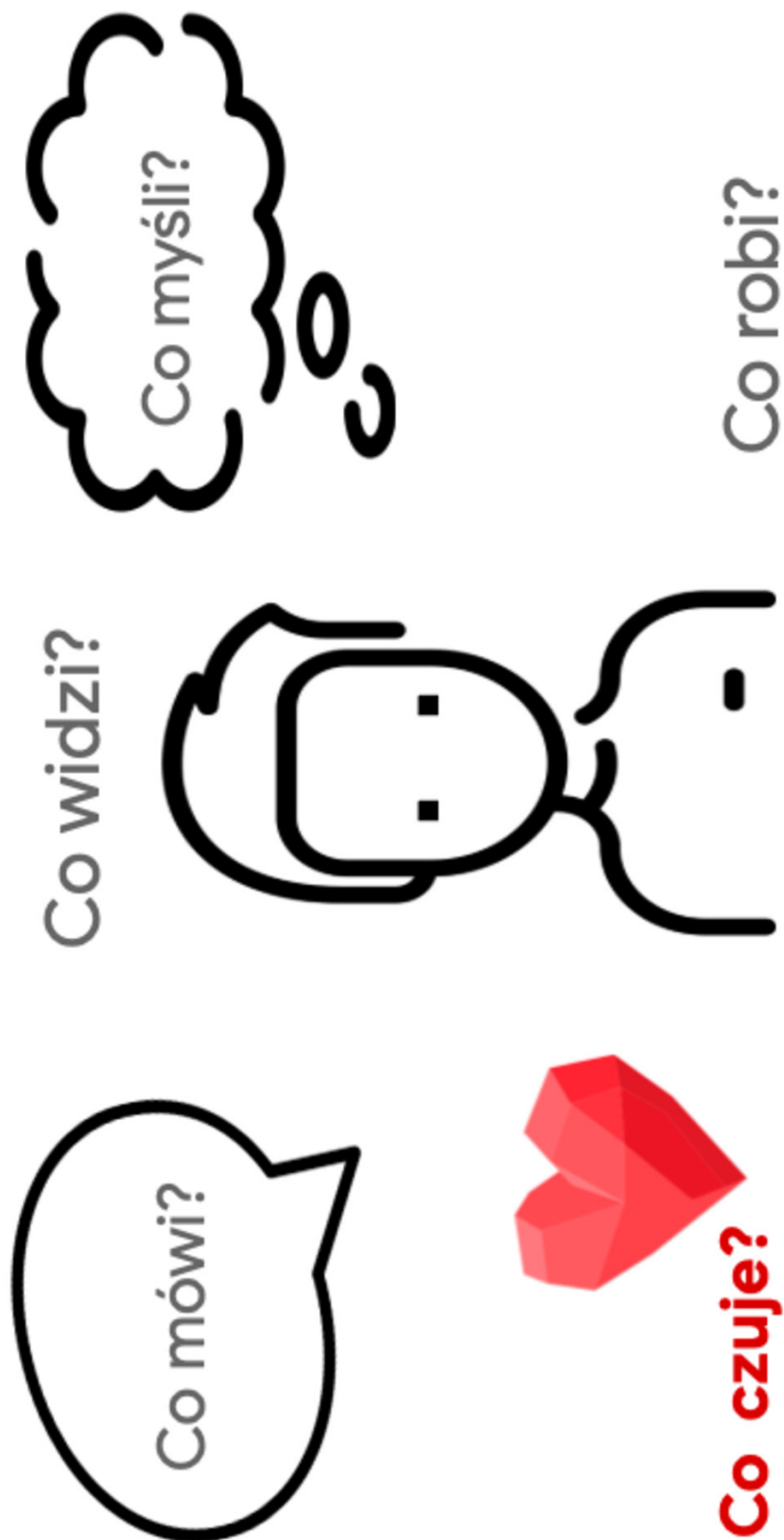
⊕ Co dzieje się z ubraniami, których wytworzyliśmy zbyt dużo?
<https://zielona.interia.pl/przyroda/news-pustynia-atakama-w-chile-stala-sie-gigantycznym-wysypiskiem-,nId,5824128>

⊕ Foki:
<https://www.wwf.pl/aktualnosci/foki-i-ludzie-na-jednej-plazy>

Scenariusz dla klasy VII

na podstawie opowiadania Barbary Kosmowskiej
„Nie bądź taka Greta!” ze zbioru opowiadań „Sieci widmo”

Załącznik 1

Scenariusz dla klasy VII

na podstawie opowiadania Barbary Kosmowskiej
„Nie bądź taka Greta!” ze zbioru opowiadań „Sieci widmo”

Załącznik 2 - Plan wydarzeń

Dołączenie Kiry do klasy ósmej.

Zadanie przez Kochaniutką pracy domowej na temat pasji.

Zaczepianie Kiry i dokuczanie jej przez Jeremiego.

Rozmowa Kiry z rodzicami na temat zachowania kolegi.

Rozmowa Kiry z koleżankami na temat trendu modowego Zero Waste.

Rozmowa Kiry z Melą na temat choroby jej babci.

Praca nad stworzeniem kredensu dla młodszych uczniów.

Wieczorna rozmowa telefoniczna z Melą.

Prezentacja Jeremiego na temat jego miłości do przyrody.

Prezentacja Kiry na temat stworzenia Fabryki Odnowy Zabawek.

Wystąpienie profesora Podolskiego na temat nerp.

Rozmowa Jeremiego z Kirą na temat ścieżek rowerowych.

Załącznik 3

UCZCIWOŚĆ to mówienie prawdy i jej poszanowanie, przyznawanie się do błędu lub winy, nieprzywłaszczanie sobie cudzej własności, rzetelność w wykonywaniu swoich obowiązków np. w ramach nauki i pracy, to także równoprawne traktowanie ludzi, bez faworyzowania. Uczciwość bywa trudna. Wymaga odwagi, gdy mamy przyznać się do kłamstwa czy kradzieży lub ujawnić złe praktyki innych, narażając się na ich gniew. Wymaga też namysłu, czy w danej sytuacji formalna uczciwość przyniesie dobro, czy zło. Czasem powiedzenie komuś tzw. prawdy w oczy na temat jego wyglądu czy sytuacji majątkowej jego rodziny, jest zwykłym nietaktem lub okrucieństwem wynikającym ze złych intencji (nie jest wtedy wartością moralną), a czasem głupotą, gdy szczerze informujemy złodzieja, gdzie mamy schowane pieniądze. Jednak, poza sytuacjami wyjątkowymi, uczciwość w codziennym życiu buduje wzajemne zaufanie, które jest podstawą ładu społecznego i dobrych relacji pomiędzy ludźmi.

UCZCIWOŚĆ to mówienie prawdy i jej poszanowanie, przyznawanie się do błędu lub winy, nieprzywłaszczanie sobie cudzej własności, rzetelność w wykonywaniu swoich obowiązków np. w ramach nauki i pracy, to także równoprawne traktowanie ludzi, bez faworyzowania. Uczciwość bywa trudna. Wymaga odwagi, gdy mamy przyznać się do kłamstwa czy kradzieży lub ujawnić złe praktyki innych, narażając się na ich gniew. Wymaga też namysłu, czy w danej sytuacji formalna uczciwość przyniesie dobro, czy zło. Czasem powiedzenie komuś tzw. prawdy w oczy na temat jego wyglądu czy sytuacji majątkowej jego rodziny, jest zwykłym nietaktem lub okrucieństwem wynikającym ze złych intencji (nie jest wtedy wartością moralną), a czasem głupotą, gdy szczerze informujemy złodzieja, gdzie mamy schowane pieniądze. Jednak, poza sytuacjami wyjątkowymi, uczciwość w codziennym życiu buduje wzajemne zaufanie, które jest podstawą ładu społecznego i dobrych relacji pomiędzy ludźmi.

UCZCIWOŚĆ to mówienie prawdy i jej poszanowanie, przyznawanie się do błędu lub winy, nieprzywłaszczanie sobie cudzej własności, rzetelność w wykonywaniu swoich obowiązków np. w ramach nauki i pracy, to także równoprawne traktowanie ludzi, bez faworyzowania. Uczciwość bywa trudna. Wymaga odwagi, gdy mamy przyznać się do kłamstwa czy kradzieży lub ujawnić złe praktyki innych, narażając się na ich gniew. Wymaga też namysłu, czy w danej sytuacji formalna uczciwość przyniesie dobro, czy zło. Czasem powiedzenie komuś tzw. prawdy w oczy na temat jego wyglądu czy sytuacji majątkowej jego rodziny, jest zwykłym nietaktem lub okrucieństwem wynikającym ze złych intencji (nie jest wtedy wartością moralną), a czasem głupotą, gdy szczerze informujemy złodzieja, gdzie mamy schowane pieniądze. Jednak, poza sytuacjami wyjątkowymi, uczciwość w codziennym życiu buduje wzajemne zaufanie, które jest podstawą ładu społecznego i dobrych relacji pomiędzy ludźmi.

Scenariusz dla klasy VII

na podstawie opowiadania Barbary Kosmowskiej
„Nie bądź taka Greta!” ze zbioru opowiadań „Sieci widmo”

Załącznik 5

UMIAR oznacza umiejętność utrzymywania w życiu równowagi poprzez kontrolowanie własnych zachowań tak, by nie dopuszczać do konfliktów czy niebezpiecznych sytuacji; to także zdolność do powstrzymywania się od pokus oraz presji wywieranych przez innych, modę, okoliczności, by zrobić coś złego, niemądrego. Umiar jest przejawem silnej woli i stanowi znakomite narzędzie samokontroli człowieka, które chroni go przed podejmowaniem złych, szkodliwych czy niebezpiecznych działań. Umiar jest częścią SAMODYSCYPLINY, która pomaga w realizacji naszych planów oraz budowaniu dobrych relacji z ludźmi i światem. W dobie kryzysu ekologicznego i klimatycznego umiar jest jednym ze sposobów na zmniejszenie zużycia surowców, wody, energii, emisji gazów cieplarnianych, produkcji odpadów, zatrucia środowiska i zabijania zwierząt. Ograniczenie naszych nadmiernych apetytów konsumpcyjnych i pogoni za modą, to ulga dla planety i lepsza perspektywa życia dla ludzkości oraz innych współmieszkańców Ziemi.

UMIAR oznacza umiejętność utrzymywania w życiu równowagi poprzez kontrolowanie własnych zachowań tak, by nie dopuszczać do konfliktów czy niebezpiecznych sytuacji; to także zdolność do powstrzymywania się od pokus oraz presji wywieranych przez innych, modę, okoliczności, by zrobić coś złego, niemądrego. Umiar jest przejawem silnej woli i stanowi znakomite narzędzie samokontroli człowieka, które chroni go przed podejmowaniem złych, szkodliwych czy niebezpiecznych działań. Umiar jest częścią SAMODYSCYPLINY, która pomaga w realizacji naszych planów oraz budowaniu dobrych relacji z ludźmi i światem. W dobie kryzysu ekologicznego i klimatycznego umiar jest jednym ze sposobów na zmniejszenie zużycia surowców, wody, energii, emisji gazów cieplarnianych, produkcji odpadów, zatrucia środowiska i zabijania zwierząt. Ograniczenie naszych nadmiernych apetytów konsumpcyjnych i pogoni za modą, to ulga dla planety i lepsza perspektywa życia dla ludzkości oraz innych współmieszkańców Ziemi.

UMIAR oznacza umiejętność utrzymywania w życiu równowagi poprzez kontrolowanie własnych zachowań tak, by nie dopuszczać do konfliktów czy niebezpiecznych sytuacji; to także zdolność do powstrzymywania się od pokus oraz presji wywieranych przez innych, modę, okoliczności, by zrobić coś złego, niemądrego. Umiar jest przejawem silnej woli i stanowi znakomite narzędzie samokontroli człowieka, które chroni go przed podejmowaniem złych, szkodliwych czy niebezpiecznych działań. Umiar jest częścią SAMODYSCYPLINY, która pomaga w realizacji naszych planów oraz budowaniu dobrych relacji z ludźmi i światem. W dobie kryzysu ekologicznego i klimatycznego umiar jest jednym ze sposobów na zmniejszenie zużycia surowców, wody, energii, emisji gazów cieplarnianych, produkcji odpadów, zatrucia środowiska i zabijania zwierząt. Ograniczenie naszych nadmiernych apetytów konsumpcyjnych i pogoni za modą, to ulga dla planety i lepsza perspektywa życia dla ludzkości oraz innych współmieszkańców Ziemi.

Scenariusz dla klasy VII

na podstawie opowiadania Barbary Kosmowskiej
„Nie bądź taka Greta!” ze zbioru opowiadań „Sieci widmo”

Załącznik 4a

– Od wielu lat podróżuję z rodzicami po całym świecie – rozpoczął Jeremi. – Moją pasją nie jest klepanie biologicznych banatów – spojrzał wymownie na Kirę – a mierzenie się z prawdziwą dziką naturą. Poznawanie życia zwierząt w ich naturalnych warunkach. Zresztą, co tu dużo mówić. Zobaczcie sami, czym jest prawdziwa miłość do przyrody.

Na białym ekranie ożył kolorowy, egzotyczny świat. Kira śledziła z uwagą każde z pojawiających się zdjęć, ale zamiast entuzjazmu, jaki udzielił się niemal wszystkim, i pełnych zachwyty okrzyków pochmurniała z każdym kolejnym zdjęciem. Na większości z nich dumnie prezentował się Jeremi. Prawdziwy traper, nieustraszony łowca selfików z lwem, delfinami, orangutanem. Tropiciel pięknych lam i marokańskich kóz, siedzących na drzewie. Karmiący ryby kawałkami koralowej rafy, pozujący ze słoniem i na słoniu.

No i widzisz, biedna dziewczynko, z kim zadartaś? – myślał Jeremi, patrząc z rozkoszą na chmurną twarz Kiry. Nie ukrywała już swojej niechęci. Uciekała wzrokiem od ekranu, co dla Jeremiego oznaczało jedno: zwycięstwo! Udało się! Wreszcie sprawił, że nie tylko go dostrzegła, ale przekonała się na własnej skórze, z kim się mierzy! Przecież całe to przedstawienie wymyślił właśnie w tym celu! Inni już od dawna śledzili jego przyrodniczy blog. A z pozostawionych komentarzy mógłby czerpać satysfakcję do końca życia.

Wsluchiwał się w oklaski z nieklamną przyjemnością. Kochaniutka marudziła jeszcze o tym, jak podróże rozwijają i uczą, ale kto by tam jej słuchał. Na szczęście zapytała klasę o wrażenia i posypały się ochy, achy, zachwyty. Jeremi na próżno próbował ukryć dumę. Czekał na tę chwilę i nadeszła. Ale właśnie wtedy, gdy wzruszony łowił komplementy, odezwała się Kira.

Pochwaliła jakość zdjęć i... – nie wierzył własnym uszom! – dorzuciła ze trzy zdania o tym, jak często ludzie niemający wiedzy zupełnie nie chcący przyczyniają się do cierpień zwierząt! I jeszcze łaskawie dodała, że nie krytykuje Jeremiego ani jego pasji, ale to dobry moment, aby się zastanowić, czy warto spełniać snobistyczne marzenia kosztem niedoli zwierząt, zadeptywania natury i sporego śladu węglowego lotniczych podróży.

ON I CIERPIENIA ZWIERZĄT! NIEDOLA ZWIERZĄT! ZADEPTYWANIE PRZYRODY! ŚLAD WĘGLOWY! – dudniło mu w głowie. Najchętniej powiedziałałby jej, co myśli o takich zawistnych wredotach! Wprawdzie inni natychmiast wzięli go w obronę, ale złość i poczucie bezsilności zostały. Zwłaszcza że Kira wcale nie sprawiała wrażenia zazdrośnicy. Ani też nie próbowała tłumaczyć się ze swojej wypowiedzi. I może to bolało Jeremiego najbardziej.

Scenariusz dla klasy VII

na podstawie opowiadania Barbary Kosmowskiej
„Nie bądź taka Greta!” ze zbioru opowiadań „Sieci widmo”

Załącznik 4b

Obok jej roweru stał Jeremi. Sprawiał wrażenie kogoś, kto pilnuje, aby ten zabytkowy grat nie wpadł w ręce złodzieja.

- Możemy chwilę pogadać? - mruknął, gdy odpinała zabezpieczające paski.

- Pewnie. - Kiwnęła głową.

- Głupio mi - wyznał. - Zrobiłem z siebie kretyna. Przechwalałem się, a to ty o zwierzętach wiesz wszystko...

- Skąd! - zaprzeczyła szczerze. - Po prostu wychowali mnie ludzie kochający przyrodę. Wiem, że ty też lubisz zwierzęta, nie chcesz robić im krzywdy.

- Ale miałaś rację. - Jeremi pochylił głowę. - Naczytałem się w internecie o tych turystycznych nadużyciach. Koszmar! I w ogóle...

- Czyli odrobiłeś lekcję... - roześmiała się.

- Chcę ci podziękować, że mnie wtedy nie poćwiartowałaś przy całej klasie. No wiesz... Te przejażdżki na tresowanym słoniu, karmienie orangutanów w niewoli, zachwyty chorymi delfinami w brudnym basenie... Słabo mi, kiedy teraz o tym myślę...

- To znaczy, że jesteś przyjacielem zwierząt - zapewniła pogodnie. - A co ważne, szybko się uczysz. Nie każdy potrafi przyznać innym rację.

- I kto to mówi! Dziecko natury. Szacun, Kira...

- No coś ty! - roześmiała się. - Może kiedyś pójdę w ślady rodziców. Ale uważam, że wcale nie trzeba być naukowcem, biologiem czy ekologiem, żeby żyć w zgodzie z naturą.

- A tę Gretę... - Jeremi spojrzał na Kirę kątem oka - też mi wybaczysz?

- Nie muszę! To akurat odebrałam jako komplement - oświadczyła z powagą. - Lubię Gretę Thunberg. Fajnie namieszała w świecie dorosłych!